

Vejledning om tilmelding og deltagelse i forsøg med en mere praktisk orienteret mundtlig prøve i dansk og/eller matematik

1. Generel information om forsøget

1.1. Forsøgets baggrund og formål

Forsøget har til formål at afprøve en alternativ og mere praktisk orienteret mundtlig prøve i fagene dansk og matematik i 9. og 10. klasse. Forsøget er en del af *Aftale om det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen*. Forsøget er toårigt, og det er nu muligt at tilmelde sig forsøget i skoleåret 2024/2025. Fristen for tilmelding er den 20. maj 2024. Skoler, der deltager i forsøgets første år (2023/2024), opfordres til at tilmelde sig forsøgets andet år (2024/2025). Det er dog ikke et krav.

Forsøgsprøven er en mere praktisk orienteret mundtlig prøve i dansk og matematik i 9. og 10. klasse, som vil stå i stedet for de sædvanlige prøver i mundtlig dansk og mundtlig matematik i forsøgsperioden. Skoler har mulighed for at afprøve en eller flere af følgende forsøgsprøver i en eller flere af skolens 9. og/eller 10. klasser:

Fag	Forsøgsprøvens mulige prøveformer
Dansk i 9. klasse	Caseprøve eller portfolioprøve
Matematik i 9. klasse	Caseprøve eller portfolioprøve
Dansk i 10. klasse	Caseprøve eller portfolioprøve
Matematik i 10. klasse	Caseprøve eller portfolioprøve

1.2. Forsøgets prøveformer

To alternative og mere praktisk orienterede prøveformer udgør forsøgsprøven og afprøves i henholdsvis dansk og matematik.

- *Caseprøven* er en gruppeprøve med forberedelsesdag, hvor eleverne i grupper arbejder med en lodtrukken case og fremstiller et produkt, som afleveres, når forberedelsesdagen er slut. Læreren vejleder eleverne i løbet af forberedelsesdagen. Der vil efterfølgende være en mundtlig eksamination med udgangspunkt i gruppens case og produkt, som finder sted umiddelbart efter forberedelsesdagen. Caseprøven aflægges i grupper på 2-3 elever, men eleverne bedømmes individuelt.
- *Portfolioprøven* er en individuel prøve. Prøven tager udgangspunkt i elevens præsentationsportfolio med produkter, som eleven har udformet og samlet i løbet af skoleårets undervisning. Eleven udvælger et antal forløb, som indgår i elevens portfolio. Til prøven præsenterer eleven et selvvalgt forløb med tilhørende produkt(er) fra præsentationsportfolien. Herefter vil der være en dialog med afsæt i et lodtrukket forløb fra portfolien.

Ved begge prøveformer vil der som en del af prøven være et element af lodtrækning, og eleverne vil blive afprøvet bredt i fagenes kompetencemål og det enkelte fags opgivelser. Begge prøveformer inddrager produkter, som eleverne udarbejder enten løbende i undervisningen (portfoliopróven) eller under en længere sammenhængende forberedelse med vejledning fra læreren forud for den mundtlige eksamination, hvor censor er til stede (casepróven). Nærmere rammer for prøven (herunder prøvens forløb, varighed, vurderingskriterier m.v.) er fastsat af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) i vejledninger for de enkelte prøveformer i forsóget.

Próvevejledningerne kan findes her: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelse/eggelse/adgang-tilmelding-og-booking/proeveformer-og-forsog/forsog-med-en-mere-praktisk-orienteret-mundtlig-proeve-i-dansk-og-matematik/proevevejledninger-til-forsoget>

1.3. Hvad betyder 'en mere praktisk orienteret próve'?

De alternative prøveformer (casepróve og portfoliopróve), som kan vælges som forsógspróve i dansk og/eller matematik, vil være *praktisk orienterede*, hvilket vil sige, at forsógspróven skal kredse om relevante og autentiske situationer og udfordringer, som er genkendelige for eleverne og deres egen omverden. Situationerne/udfordringerne skal tage udgangspunkt i en proces, hvor eleverne anvender fagets kompetencer meningsfuldt i situationen. Processen skal lede frem mod et produkt og en efterfølgende præsentation.

Forsógets to prøveformer inddrager, som noget nyt, udarbejdelsen af produkter, hvor elevernes viden, færdigheder og kompetencer i faget sættes i spil. Eksempler på produkter i dansk kan være, at eleverne bedes udarbejde en podcast, en reklame, en hjemmesideforside, et blogindlæg osv. Produktet kan også være en gengivelse af et værk, en film osv. i en anden form. I matematik kan produkter fx være grafer, en fysisk model, et spil osv.

Det vil også være muligt, men ikke et krav, at samarbejde med virksomheder, organisationer, ungdomsuddannelser m.v. som afsæt for undervisningsforløbene, der fokuserer på forskellige autentiske cases/udfordringer/problemstillinger osv.

Forsóget ændrer ikke på rammerne for undervisningen, jf. Fælles Mål, og eventuelle opgivelseskrav. Det betyder, at kompetencemålene og færdigheds- og vidensområderne for dansk- og matematikfaget stadig er omdrejningspunktet for faget og próverne. Ónsker skoler, der deltager i forsóget, at inddrage eksterne samarbejdspartnere i próven og próveforberedelsen, skal kompetencemålene i dansk og matematik stadig sættes i spil.

For at sikre at prøvens indhold bliver mere praktisk orienteret vil det stille andre krav til faglærerens udarbejdelse af undervisningsforløb gennem året. Undervisningen skal fokusere på det praktisk orienterede samt anvendelses- og produktorienterede. Casepróven og portfoliopróven kan ikke i sig selv garantere en mere praktisk orienteret próve. Du kan læse mere om krav til undervisningsforløb og cases/portfolier i forsógets prøvevejledninger.

1.4. Hvem kan deltage i forsøget?

Skoler, der afholder folkeskolens prøver i mundtlig dansk og/eller mundtlig matematik i 9. og/eller 10. klasse kan tilmelde sig forsøget med ét eller flere fag og niveauer. Det er *ikke* et krav, at en skole tilmelder sig forsøget i både dansk og matematik, ligesom det ikke er et krav at medtage både 9. og 10. klasse i forsøget, hvis en skole har begge klassetrin. Skolen kan vælge at deltage med én eller flere klasser. Med andre ord er det *ikke* påkrævet at tilmelde alle klasser på en årgang. Det kan dog være en fordel at tilmelde flere klasser på skolen, da det kan give et grundlag for samarbejde om de mere praktisk orienterede mundtlige prøver.

2. Vilkår for tilmelding til forsøget

Skolen har i forbindelse med tilmelding besluttet sig for at deltage i *forsøg med en mere praktisk orienteret mundtlig prøve i dansk og/eller matematik*.

Der stilles følgende krav til skolernes deltagelse i forsøget:

- Skolen deltager i forsøget med den/de klasse(r), som er angivet af skolen i tilmeldingen. Det er derfor vigtigt, at klassebetegnelsen er korrekt angivet ved tilmeldingen. Valg af prøveform for forsøgsprøven foregår på klasseniveau og gælder for alle elever i klassen. En klasse kan derfor fx ikke både være tilmeldt caseprøve og portfolioprøve i dansk. Tilmelding til forsøget er bindende.
- I prøveterminen maj-juni 2025 afholder skolen den eller de forsøgsprøver, som skolen er tilmeldt, i stedet for de ordinære mundtlige prøver i dansk og/eller matematik. (OBS: Ved mundtlig matematik i 9. klasse afholdes forsøgsprøven kun, hvis prøven udtrækkes. Læs mere i afsnit 2.1).
- Skolen skal deltage i evalueringsaktiviteter, som forventes at omfatte spørgeskemaundersøgelse, interviews m.m.

Det anbefales, at skolernes deltagelse i forsøget sker på baggrund af en drøftelse mellem skolens ledelse og dansk- og/eller matematikfaglærere, faglige vejledere, skolebestyrelse, elever og forældre, prøveansvarlige og kommunale dansk- og/eller matematikkonsulenter – og med en bred tilslutning fra de involverede. På den måde understøttes det samarbejde, der er nødvendigt for at få en god proces frem mod afholdelse af forsøgsprøven. Det er en forudsætning for deltagelse i forsøget, at der er opbakning til skolens deltagelse fra skolens ledelse og den kommunale forvaltning, samt at forsøgsdeltagelsen har været drøftet i skolebestyrelsen.

2.1. Rammen for deltagelse i forsøget

Ved deltagelse i forsøget er det vigtigt, at skolen er bekendt med og indvilliger i nedenstående forhold om forsøgets rammer:

- Forsøgsprøverne erstatter de eksisterende mundtlige prøver i dansk og matematik i 9. og 10. klasse. Elever, der er tilmeldt en eller flere af forsøgsprøverne, skal kun aflægge prøve i forsøgsprøven og ikke de ordinære mundtlige prøver. Elever, der aflægger forsøgsprøven, vil blive bedømt på baggrund af forsøgsprøvens vurderingskriterier. Karakteren for forsøgsprøven vil fremgå på eksamensbeviset som karakteren for mundtlig dansk og/eller mundtlig matematik.
- Forsøgsprøverne kan *ikke* afholdes som semesterprøver i vinterterminen 2024/2025. Ved deltagelse i forsøget afholdes prøverne i sommerterminen 2025.
- Prøvefaget *mundtlig matematik i 9. klasse* er et udtræksfag i den naturfaglige fagblok. Der er derfor kun 20 pct. sandsynlighed for, at skolen trækker dette prøvefag. Det forhold ændrer forsøgsrammen

ikke på. Derfor er der ingen garanti for, at skoler, der tilmelder sig en af forsøgets prøveformer i matematik i 9. klasse, kommer til at aflægge forsøgsprøven.

- Forsøget påvirker ikke regler og rammer for undervisningen i det eller de fag, som forsøgsprøven gennemføres i. Det vil sige, at skoler, der vælger at deltage i forsøget, fortsat skal følge rammerne for undervisningen i fagene, jf. Fælles Mål.
- Forsøgsprøven er en lokalt stillet prøve. De overordnede rammer for forsøgsprøven er beskrevet i forsøgets prøvevejledninger. Det vil som ved de eksisterende mundtlige prøver være faglæreren, der har ansvaret for prøven – herunder ansvaret for forberedelsen ved caseprøven samt at udarbejde undervisningsforløb, cases/udfordringer/problemstillinger m.v., der udgør prøvens eksaminationsgrundlag.
- Mulighederne for give elever særlige prøvevilkår ved forsøgsprøverne er de samme som ved andre mundtlige prøver. I afsnit 3 i vejledningen om prøve på særlige vilkår kan I læse mere om dette: [Prøver på særlige vilkår og fritagelser | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)
- Der vil som ved de ordinære mundtlige prøver i dansk og matematik blive tildelt en statsligt beskikket censor til nogle skoler. De fleste skoler i forsøget vil dog skulle finde en censor i de lokale censorringe, som det er tilfældet ved de øvrige mundtlige prøver.
- Styrelsen afholder særskilte censorkurser for de lærere, der skal være censor på en forsøgsskole. En censor kan pr. fag maksimalt være beskikket til skolens klasse/hold i 2 dage. Har skolen fået tildelt en beskikket censor, og har skolen behov for en censor i mere end 2 dage, skal skolen selv finde en censor til de resterende dage.

2.2. Aktiviteter og vejledning

Skoler, der overvejer at deltage i forsøget, kan deltage i et informationswebinar for at høre mere om forsøget. Informationswebinaret finder sted mandag den 29. april kl. 14:00 – 15:00. I kan tilmelde jer webinar [her](#).

Skoler, der deltager i forsøget, vil derudover modtage et tilbud om følgende aktiviteter:

Aktivitet	Dato	Tidspunkt
Opstartswebinar: Caseprøve	Tirsdag den 25. juni	10:00 – 11:00
Opstartswebinar: Portfolioprøve	Tirsdag den 25. juni	12:00 – 13:00
Inspirationsseminar	Onsdag den 21. august	<i>Tidspunkt fastsættes senere</i>
Webinar: Klar til prøverne	Primo 2025	<i>Tidspunkt fastsættes senere</i>

På webinarerne målrettet forsøgsskolerne vil der være praktisk information og inspiration til planlægning og gennemførelse af de mere praktisk orienterede prøveformer. Afhængigt af deltagerantallet vil inspirationsseminaret enten være fysisk eller virtuelt.

STUK sammensætter derudover netværksgrupper, så der etableres mulighed for sparring på tværs af forsøgsskoler. Skolerne skal selv facilitere sparring og samarbejde i grupperne. Skolerne vil desuden få mulighed for at modtage vejledning fra STUK.

I december-januar 2025 opfordres forsøgsskoler til at afholde en øveprøve i forsøgsprøven, så både elever og lærere kan stifte bekendtskab med prøvens format forud for afholdelse af forsøgsprøven i sommeren 2025. Afholdelse af øveprøver er frivilligt.

2.3. Evaluering af forsøget

Der vil blive gennemført en evaluering af forsøget, som blandt andet skal undersøge elevernes motivation samt oplevelse af forsøgsprøven og undervisningen frem mod prøven. Skolens deltagelse i evalueringen forventes at ske gennem spørgeskemaer, interview m.m. Det er en forudsætning for alle skoler, der deltager i forsøget, at bidrage til evalueringen.

2.4. Økonomi

Der er ikke afsat midler til skolernes deltagelse i forsøget. Skolen skal således selv afholde eventuelle omkostninger.

3. Tidsplan

- Tilmeldingsfrist: Mandag den 20. maj 2024
- Bekræftelse på tilmelding: Hurtigst muligt efter tilmeldingsfristen
- Forsøgsperiode: Skoleåret 2024/2025
- Afholdelse af forsøgsprøve: Prøveterminen maj-juni 2025

4. Information om tilmelding

Tilmeldingen til forsøget sker ved at udfylde en elektronisk tilmeldingsblanket i tilmeldingssystemet. Fristen for tilmelding til forsøgets andet år (skoleåret 2024/2025) er den 20. maj 2024. Det er ikke muligt at tilmelde sig efter fristen.

4.1. Hvordan tilmelder I jer?

- I tilmelder jer til forsøget ved at udfylde den særlige tilmeldingsblanket *Forsøg med en mere praktisk orienteret mundtlig prøve i dansk og/eller matematik* (skema nr. 292) i det elektroniske tilmeldingssystem, hvor skolen almindeligvis tilmelder elever til folkeskolens prøver. Brugernavn og login er sendt til skolen i august 2023. Der godkendes ikke andre formater for tilmelding. Vejledning til at tilmelde via tilmeldingssystemet findes på: [Tilmelding til prøver og booking i Testogprøver | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)
- I tilmeldingsblanketten skal følgende informationer udfyldes: kontaktoplysninger på skoleleder, kontaktoplysninger på kontaktperson/faglærer, angivelse af ønsket tilmelding (fag, niveau og prøveform) samt antal klasser, klassebetegnelser og antal elever i alt.
- Ved udfyldelse af den elektroniske tilmeldingsblanket skal skolens leder tilkendegive, at der er opbakning til skolens deltagelse i forsøget, herunder deltagelse i understøttende aktiviteter, evaluering og videndeling, fra skolens ledelse og den kommunale forvaltning. Det skal også bekræftes, at tilmeldingen har været drøftet i skolebestyrelsen.
- Det er vigtigt, at der angives de(n) korrekte, formelle klassebetegnelse(r) (fx 9.a, 9.b og 9.c). Det er ikke tilstrækkeligt at skrive "alle klasser" eller lignende.

4.2. Behandling af tilmeldinger

Der er ingen begrænsning på, hvor mange skoler, der har mulighed for at deltage i forsøget. Det er dog kun muligt at tilmelde sig, hvis man hører under forsøgets målgruppe (se hvem der kan tilmelde sig forsøget i afsnit 1.4).

Oplysninger, der angives i tilmeldingsblanketten, vil udelukkende blive anvendt af STUK til at registrere, hvilke skoler, klasser og antal elever der deltager i forsøget samt hvilket fag, prøveform og klassetrin, der er tale om. Skolen skal derfor huske at tilmelde eleverne til prøverne som normalt inden fristen den 1. december 2024. Tilmeldingen til forsøget udgør ikke tilmeldingen til folkeskolens prøver.

Der vil blive sendt et brev med bekræftelse på tilmelding til de skoler, der opfylder betingelserne for at deltage i forsøget og et afslagsbrev til de skoler, der ikke lever op til betingelserne for at deltage i forsøget. Skolen er først tilmeldt forsøget, når den har modtaget en bekræftelse fra STUK. Tilmelding til forsøget er bindende.

5. Har du spørgsmål?

Spørgsmål skal ske til: praktiskforsoegsproeve@stukvm.dk